

Tampoc hem coincidit amb el senyor rector. Mossèn Robert i el seu "jeep", mitjà de locomoció adequat per a comunicar-se amb les ànimes que té encomanades, estava entretingut pel ministeri. Ha realitzat excavacions a l'entorn de la pica baptismal, fins a raure l'enllosat original. Ho constato perquè el gest em sembla important. No s'oblida l'interès arqueològic que dissimula el temple i ens fa pensar que, Oix, pot defensar les seves virtuts geogràfiques o arqueològiques, quan el quitrà de la carretera permeti el pas de l'allau foraster.

I demà?

Ja hem dit que la vila s'endarrereix demogràficament. Des de les primeries de segle, va minvar un 50 % i aquesta dècada un 30. Però no cal esverar-se, ni perdre l'esperança. L'hostaler, un jove minyó aferrat al país, suca llesques de pa amb tomàquet, talla pernil i m'ho explica:

—Cada casa que es buida, en anar-se'n la gent, l'adquireix algú de fora per a estiuajar-hi. Veu, aquella d'allà? L'ha comprat una catedràtica de Barcelona!

Oix, transmudarà la fesomia i els hàbits dels seus habitants? No oblidem pas d'altres possibilitats, com són la cacera; hi ha vedats, es crien truites i s'aclimaten perdius. No ooperàvem pas que, aquest descobriment, el fessin els seus veïns; fatigats de centúries, glateixen per l'auto, la fàbrica i la ciutat. Més endavant, quan s'adonin del paradís que ara es disposen renunciar—malgrat les servituds que condiciona—, serà inútil recordar-lo.

Santa Bàrbara de Pruneres, és un amuntegament de pedrots, afinats pels vents, la pluja, la neu i les glaçades.

Santa Bàrbara de Pruneres

Ens encaminem a Santa Bàrbara de Pruneres. L'ermita és edificada a la carena de la qual adopta el nom i limita la vall per la banda sud-est. Sense assolir una alçària impressionant—uns 700 metres—, ofereix la visió més folgada dels rodals. La ruta, a tongades planera i d'altres dificultosa pel rocam i la bardissa, traça un voraviu a ponent d'Oix. Sense perdre de vista el poble—que s'albira al cul d'un sac—, ens atança el Bestracà que es mostra com el llom petrificat d'un monstre prehistòric. Les perspectives ens orienten sense esforç des del Montmajor al Bassegoda, que presideix solemne i majestàtic.

Dels afanys devocionals dels Blau i dels Barutell, senyors d'extracció rossellonesa—afincats al país durant els segles XIV i XV—, només hi ha la ruïna que tenim davant dels ulls. Un amuntegament de pedrots, afinats pels vents, la pluja, la neu i les glaçades. Aquesta deixalla amb el campanar de cadireta—que amenaça desplomar-se—, i allò que s'aguanta de l'ermita, s'ha convertit en mercaderia apta per a traficants sense escrúpols.

Santa Bàrbara de Pruneres, com d'altres joies del nostre romànic, ha estat saquejada més d'un cop. Ja no parlo dels incendiàries del 1936 destruint la làpida sepulcral, sinó del finestró sostret enguany. La cobdícia i el robatori—recordem el camió que va endur-se'n capitells a sant Llorenç de Sous—, exigeix una vigilància més severa si no volem que es desballestin definitivament aquestes romanalles arqueològiques d'un valor incalculable.

L'església és d'una sola nau. Va pertànyer al monestir de Camprodon (any 969) i després—conjuntament amb béns de la parròquia d'Escales—, va passar al priorat de Santa Maria de Panissars. Disposava de claustre i estança pels monjos dedicats al culte de la santa. Ara, ja no hi ha res de res. S'han desmuntat teulats i vigues i les alzines creixen esponerosament entre els murs que s'esmicolen.

Oix i nosaltres

Oix ha estat fita a l'itinerari pireneic, i Santa Bàrbara de Pruneres, motiu de meditació per l'encongiment de l'ànima. Volia retrobar camins, boscos, valls i cimals, sense cap altre afany que no fos evocar la història involucrada a la pedra que vitalitza aquest país, aspre i antic. Molt més disposat per a heure'n l'aire i la llum que no pas etzibar-ne clams.

Ja sé que no dic res de nou als olotins que senten predilecció especial per l'alta Garrotxa. Ells coneixen més que ningú aquesta geografia i saben els camins més inversemblants que esbatanen el prodigi del paisatge imponent. Però jo, un més a la colla, solitari i esquerp, compartint llur devoció, no puc reservar-me tanta malaurança. Considero el romànic com el "leiv-motiv" que dóna to de civilització des dels orígens. És com un ressò permanent i inviolable d'aquesta cultura que, malgrat els avatars, ens ha fet com som. Passat i present, el paisatge cultiva, indeleble, l'esperit fidel a l'arc o la columna ensulsiada i al capitell abrigat d'heures, perquè representen el sòcol a la grandesa immortal de la pàtria.

ALOT

(Fot. de l'autor).